

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 720/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. novembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti KOPOS-BV, spol. s r. o., Belehradská 1, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Erikom Šablatúrom, Holíčska 13, Bratislava, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 až 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 205/2014 a jeho rozsudkom z 26. mája 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti KOPOS-BV, spol. s r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2016 doručená sťažnosť spoločnosti KOPOS-BV, spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 až 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 205/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho rozsudkom z 26. mája 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je obchodnou spoločnosťou, ktorej spoločníkmi od jej vzniku boli [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

██████████ zomrel ██████████ pričom výška jeho obchodného podielu bola 50 %, čo zodpovedalo vkladu 82 985 €. Tento obchodný podiel zdedila ██████████. Druhý spoločník ██████████ zomrel ██████████ a výška jeho obchodného podielu bola tiež 50 %, čo zodpovedalo vkladu 82 985 €. Obaja spoločníci vykonávali zároveň aj funkciu konateľov. ██████████, ktorá zdedila obchodný podiel po ██████████, zvolala 21. októbra 2013 mimoriadne valné zhromaždenie ako orgánu sťažovateľky, na ktorom boli vykonané tieto zmeny: (i) za konateľku sťažovateľky bola vymenovaná ██████████, (ii) rozhodlo sa o odvolaní a o výmaze konateľa ██████████, (iii) za spoločníka s nezmenenou výškou vkladu, t. j. 50 % podielom na základnom imaní bola prijatá ██████████, (iiii) rozhodlo sa o výmaze spoločníka ██████████. V čase konania mimoriadneho valného zhromaždenia nebolo dedičské konanie po druhom spoločníkovi ██████████ ukončené. Jeho zákonnými dedičmi boli jeho štyri deti. Dedičia po zomrelom spoločníkovi ██████████ neboli pozvaní na mimoriadne valné zhromaždenie. ██████████, ktorá ho zvolala, poznala týchto do úvahy prichádzajúcich dedičov, dokonca s nimi komunikovala v súvislosti s riešením vzniknutej mimoriadnej situácie. O konaní tohto valného zhromaždenia sa dedičia po ██████████ dozvedeli z obchodného registra, do ktorého nahliadli cez internetový portál. Podľa ich názoru pri zvolaní mimoriadneho valného zhromaždenia nebol dodržaný postup ustanovený zákonom – Obchodným zákonníkom a ani spoločenskou zmluvou. Dedičia po zomrelom spoločníkovi ██████████ preto podali 6. decembra 2013 na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) žalobu, ktorou sa domáhali proti sťažovateľke ako odporkyni určenia neplatnosti uznesení prijatých na mimoriadnom valnom zhromaždení konanom 21. októbra 2013. Navrhovatelia na preukázanie odôvodnenosti žaloby uviedli, že boli vedome vylúčení z účasti na rokovaní mimoriadneho valného zhromaždenia, čím boli fakticky obmedzené ich práva spojené s obchodným podielom – zúčastniť sa na valnom zhromaždení, predniesť na ňom svoje stanoviská a hlasovať. Okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 24 Cb 3/2014 z 29. apríla 2014, ktorým určil, že uznesenie prijaté na mimoriadnom valnom zhromaždení sťažovateľky konanom 21. októbra 2013, ktorým bola ██████████ vymenovaná za konateľa sťažovateľky, je neplatné. Vo zvyšku bola žaloba zamietnutá.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Sťažovateľka nesúhlasila s výrokom rozsudku, ktorým bolo uznesenie prijaté na mimoriadnom valnom zhromaždení o vymenovaní [REDAKOVANÉ] za konateľa určené za neplatné. O odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil odvolaním napadnutú časť rozsudku okresného súdu z 29. apríla 2014. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 42/2015 z 28. apríla 2016 odmietnuté.

3. Sťažovateľka nesúhlasí s rozhodnutiami vo veci konajúcich súdov a uvádza, že v dobe konania mimoriadneho valného zhromaždenia, teda 21. októbra 2013, nebolo skončené dedičské konanie po spoločníkovi [REDAKOVANÉ] a spoločníčke [REDAKOVANÉ] a nebolo známe, kto zdedil jeho obchodný podiel. V tom čase však bolo potrebné v záujme riadneho chodu sťažovateľky a plnenia jej finančných záväzkov zabezpečiť čo najrýchlejšie menovanie konateľa. Sťažovateľka vníma ako porušenie svojich práv skutočnosť, „že konajúce súdy právne ustálili, že navrhovatelia ako dedičia po zomrelom spoločníkovi odporcu [REDAKOVANÉ] sa dňom jeho smrti de facto stali spoluvlastníkmi jeho obchodného podielu v zmysle § 460 OZ, podľa ktorého sa dedičstvo nadobúda smrťou poručiteľa...“.

4. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„ 1. Základné práva spoločnosti KOPOS-BV, spol. s r. o., IČO: 35 691 671, Belehradská 1, Bratislava upravené v čl. 46 ods.1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu Bratislave v konaní vedenom pod spis. zn.: 2Cob/205/2014, porušené boli.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby vo veci konal ako nezávislý a nestranný súd. Právoplatný rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26. 05. 2015, č.k.:2Cob/205/2014-127 sa ruší a prikazuje sa vec znova prejednať tak, aby bol rešpektovaný platný právny stav najmä, aby boli riadne vykonané dôkazy v zmysle § 129 ods. 1 O.s.p. a aby bolo rozhodnuté v súlade s Ústavou SR a Európskym dohovorom o ľudských právach a základných slobodách.

3. KOPOS-BV, spol. s r. o., IČO: 35 691 671, Belehradská 1, Bratislava priznáva finančné zadosťučinenie 5 000,00 EUR (slovom päťtisíc EUR), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia (nálezu).

4. JUDr. Erikovi Šablatúrovi, advokátovi priznáva trovy konania / trovy právneho zastúpenia 359,06 EUR (slovom tristopäťdesiatdeväť EUR 06 centov), ktoré je súd povinný zaplatiť na účet advokáta vedený v Slovenskej sporiteľni, a.s. Bratislava, číslo účtu: SK7909000000000173742168 do dvoch mesiacov od tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

6. Ústavný súd sa vychádzajúc z uvedeného pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal bližšie otázkou, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani

oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

7. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

8. Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 až 4 ústavy. K namietanému porušeniu týchto práv malo dôjsť napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj jeho postupom. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že krajský súd, ktorý rozhodoval ako súd druhého stupňa, posudzoval uznesenia, ktoré boli prijaté na mimoriadnom valnom zhromaždení sťažovateľky konanom 21. októbra 2013. O konaní uvedeného valného zhromaždenia neboli vôbec informovaní zákonní dedičia po zomrelom spoločníkovi [REDACTED]. Sťažovateľka tento postup pri

zvolávaní valného zhromaždenia odôvodňuje tým, že v čase jeho konania, teda 21. októbra 2013, ešte nebolo známe, kto zdedil obchodný podiel po [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka konala v záujme zabezpečenia jej riadneho a nerušeného chodu, pretože po smrti oboch spoločníkov ostala bez konateľ'a. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku k tejto otázke uviedol:

„Odvolaací súd má za to, že navrhovatelia vstúpili smrťou [REDAKOVANÉ] do jeho majetkovoprávnych vzťahov, do jeho práv i povinností, a teda aj obchodný podiel nadobudli ku dňu smrti [REDAKOVANÉ].

Vzhľadom k vyššie uvedenému je zrejmé, že navrhovateľov je potrebné považovať za spoločníka, t. j. za osobu oprávnenú v zmysle § 131 ObZ podať žalobu. Opačný výklad by v konečnom dôsledku zbavil nadobúdateľov obchodného podielu podať žalobu, keďže zo znenia § 131 ObZ nevyplýva, že by sa lehota pre dedičov predlžovala a ide o prekluzívnu lehotu.

Dedičov je teda potrebné od smrti poručiť'a až do rozhodnutia súdu o potvrdení nadobudnutia dedičstva považovať za spoluvlastníkov vecí patriacich do dedičstva so všetkými právami a povinnosťami spoluvlastníkov. V období medzi nadobudnutím dedičstva a potvrdením nadobudnutia dedičstva, prípadne schválením dohody o vysporiadaní dedičstva, sú dedičia oprávnení veci, ktoré patria do dedičstva, v medziach zákona držať, užívať, požívať ich plody a úžitky a nakladať s nimi.“

9. Krajský súd vyjadril v odôvodnení napadnutého rozsudku názor, že navrhovatelia, teda dedičia po zomrelom spoločníkovi, vstúpili smrťou [REDAKOVANÉ] do jeho majetkovoprávnych vzťahov v plnom rozsahu. Hmotnoprávna úprava je stabilná v otázke dedenia obchodného podielu (§ 116 ods. 2 Obchodného zákonníka) a platí, že dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiť'a (§ 460 Občianskeho zákonníka). Skutočnosť, že dedičské konanie po zomrelom spoločníkovi nebolo skončené, nebolo prekážkou toho, aby jeho dedičia neboli informovaní o konaní mimoriadneho valného zhromaždenia. Závery krajského súdu preto rozhodne nie sú svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej

neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Takýmito nedostatkami napadnutý rozsudok krajského súdu postihnutý vôbec nie je. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú aj dostatočne odôvodnené. Postup krajského súdu pri hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov v žiadnom prípade nezakladá dôvod na zásah zo strany ústavného súdu.

10. Sťažovateľka v sťažnosti namieta aj zásah do svojich práv podľa čl. 46 ods. 2, 3 a 4 ústavy. Sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, však sťažnosť v tejto časti vôbec neodôvodnila. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ide o nedostatok jednej zo zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti požadovanej ustanovením § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktorou je logické, kompaktné a dostatočne určité odôvodnenie návrhu vo vzťahu k právam, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľ v petite sťažnosti domáha. Namietané porušenie

1. 46 ods. 2 ústavy je skôr kompetenčným ustanovením určujúcim, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia orgánov verejnej správy, ako ustanovením zakladajúcim základné právo. V prípade sťažovateľky išlo o prieskum rozhodnutia všeobecného súdu pri rozhodovaní o riadnom opravnom prostriedku. Ústava v čl. 46 ods. 3 zakotvuje právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym postupom orgánu verejnej moci. Sťažovateľka však v sťažnosti vyjadruje nesúhlas s právnymi názormi aplikovanými v jej veci. Vo vzťahu k čl. 46 ods. 4 ústavy je potrebné uviesť, že jeho obsahom nie je základné právo, ale povinnosť štátu upraviť podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane zákonom. V napadnutom rozsudku krajského súdu preto ústavný súd nevzhliadol ani možné porušenie

základných práv podľa čl. 46 ods. 2, 3 a 4 ústavy, ktoré by mohol bližšie preskúmať v ďalšom konaní.

11. Z uvedeného dôvodu podľa názoru ústavného súdu nejestvuje príčinná súvislosť medzi označenými právami sťažovateľky, ktorých porušenie namietala, a napadnutým rozsudkom krajského súdu či jeho postupom pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto považuje sťažnosť proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ako aj jeho postupu v celom rozsahu za zjavne neopodstatnenú, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Pretože sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2016